

HASTA OLMAMIZI İSTEYEN SAĞLIK SEKTÖRÜ

Aydınlık Gazetesi, 6 Mart 2012

Yıldırım Koç

Benden epey genç bir arkadaşım var. Kızı 8 yaşında. Bir süre önce orta kulak iltihabı olmuş. Ünlü bir kulak burun boğaz uzmanı önerilmiş. Hekim, kızı muayene ettikten sonra, kulakların birinde iltihap olduğunu, diren takılması gerektiğini; ancak öbür kulağa da diren takılmasının zorunlu olduğunu anlatmış. Ameliyat karşılığında da 7 bin lira istemiş.

Arkadaşım parayı bulmaya uğraşırken, geniş bir çevresi olan bir yakını devreye girmiş; iki hekime daha danışılmasını önermiş. Gittikleri birinci hekim, tek kulağa müdahalenin yeterli olduğunu söylemiş ve ameliyat için 4 bin lira istemiş. Gittikleri son hekim ise kesinlikle ameliyata gerek olmadığını belirtmiş ve antibiyotik vermiş.

Arkadaşımın gözünü son hekim tutmuş. Antibiyotik tedavisi uygulamışlar. Kız iyileşmiş.

Bu anlatılan bir istisna da olabilir; sağlık hizmetlerinin özel sektör eliyle sağlanmasında yaygın uygulama da.

Bir insan elma satın alırken, elmanın iyisini az buçuk anlar. Fiyatı hakkında da bir bilgisi vardır.

Gömlek veya ayakkabı aldığında da, lokantaya gidip yemek yediğinde de, ödediği para karşılığında aldığı ürünü veya hizmeti değerlendirebilir.

Sağlık hizmeti bunlardan farklıdır.

Aldığınız sağlık hizmetinin iyi mi, kötü mü olduğunu siz bilemezsiniz.

“Beni iyi etti ya, bunun neresi kötü olabilir” diyenleriniz çıkacak.

Peki, acaba size ilaç yükleyerek iyi ederken, yarın bir gün böbrekleriniz veya mideniz için bir sorun yarattı mı? Ya da size yaptırdığı karmaşık tahliller gerçekten gerekli miydi? Bunların sizin sağlığınız üzerinde uzun vadede yan etkileri olacak mı? Bunların gideri nasıl karşılanacak?

Siz hekim değilseniz, bunları değerlendiremezsiniz.

O zaman iş güvene kalıyor.

İşin içine para giriyorsa, güven sarsılıyor.

Hekimin karşısına çıktınız. Hekim size nasıl bakacak?

Onun gözünde, sorununa çözüm bulunması gereken bir hasta mısınız? Yoksa yolunacak kaz mısınız, müşteri misiniz?

Hekim ettiği yemine sadık değilse, sattığı hizmetin benzeri yoktur.

Lokantacı size bozuk yemek yediremez; hemen anlar ve tepki gösterirsiniz.

Hekim size yanlış veya gerektiğinden çok yüksek maliyetli veya yan etkileri olan bir tedavi uygularsa, bunu anlayamazsınız.

Hastaysanız, iyi zannettiğiniz bir hekimin muayene ücretini gözünüz görmez. Sizi iyileştirecek bir ilacın fiyatına veya ameliyatın maliyetine bakmazsınız.

Eşiniz doğum yapacak. Kapıda bekliyorsunuz. Hekim geldi, “bebek ters geliyor, sezeryan yapmamız gerek, uygun görüyor musunuz?” diye sordu. Sonra ekledi, “sizin hemen şu kadar lira bulmanız gerekiyor.”

Ne yapacaksınız? Eşinizi alıp başka hastaneye gitmeniz söz konusu değil. Mecburen öneriyi onaylayacaksınız; eşinizin ve bebeğin sağlığı için gözünüz hiçbirşey görmeyecek.

Peki, acaba sezeryan gerçekten gerekli mi? Yoksa o hekim, özel hastanede kendisi için önceden belirlenmiş sezeryan kotasını doldurmak için böyle bir öneri mi getiriyor?

Bunları bilemezsiniz.

Sağlık hizmetleri kamu kurumları tarafından, hasta ile hekim arasına paranın girmediği bir biçimde sağlanıyorsa, devlet sizin hastalanmamanızı, hastalandığınızda da size en az yan etkili ve devlete en düşük maliyetli olacak biçimde en kısa sürede tedavi olmanızı sağlamaya çalışır.

Sağlık hizmetleri özel sektöre emanet edilmişse, ilaç şirketi, hastane, sağlık malzemesi üreticisi ve ne yazık ki (sayılarının az olduğunu umut ettiğim) bazı hekimler de sizin hasta olmanızı ister.

Sağlığınızı, sizin sağlıklı olmanızı isteyenlere mi emanet etmeyi düşünürsünüz, sizin hasta olmanızı isteyenlere mi?